

HAMAS-İSRAİL ÇATIŞMASI PERİYODİK DEĞERLENDİRME-14 (13-26 Ocak 2024)

GÜNCEL GELİŞMELER

7 Ekim 2023 sabahı Hamas'ın silahlı kanadı İzzeddin el-Kassam Tugaylarının "Aksa Tufanı Operasyonu" adıyla, başlattığı saldırı sonrasında Hamas ile İsrail arasında devam eden ve 24 Kasım'da yürürlüğe giren insani aranın ardından 01 Aralık'ta İsrail tarafından yeniden başlatılan savaşta;

- 7 Ekim 2023 ve 25 Ocak 2024 tarihleri arasında; %70'inden fazlası kadın ve çocuk olmak üzere 25.900 Filistinli öldürüldü, 64.110 Filistinli yaralandı,
- Ayrıca, 154 BM personeli, 337 sağlık çalışanı ve 45 sivil savunma çalışanı ile 119 gazeteci öldürüldü,
- Gazze'deki binalardan, 70 binden fazlası yıkıldı, 290 binden fazlası ise hasar gördü, nüfusun yaklaşık %85'i evlerini terk etti.¹

Hamas, 15 Ocak 2024 tarihinde yaptığı açıklamada; 2 İsraili rehinenin, İsrail tarafından gerçekleştirilen hava bombardımanlarında öldürüldüğünü açıkladı.²

Gazze Sağlık Bakanlığı, yardım bekleyen kalabalık üzerine İsrail askerlerince ateş açılması sonucu en az 20 sivilin öldüğünü açıkladı.³

BM Filistin Toprakları İnsani Koordinatörü James McGoldrick, Gazze'nin güneyindeki ana şehir olan Han Yunus'ta yaklaşık 30.000 yerinden edilmiş kişiyi barındıran ve koordinatları İsrail makamları ile paylaşılmış olan BM'nin mesleki eğitim yerleşkesine İsrail tanklarından ateş açıldığını, büyük kayıplar yaşandığını açıkladı. Açıklanan saldırı ile ilgili olarak, ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Vedant Patel; sivillerin korunması gerektiğini belirterek saldırıyı kınadıklarını ifade etti.⁴ Fransa Dışişleri Bakanlığı ise, İsrail'e uluslararası insancıl hukuk kurallarına uyma çağrısında bulunarak, İsrail'in gerçekleştirdiği saldırıyı kınadı.⁵ İngiltere Dışişleri Bakanı David Cameron, çatışmalara derhal ara verilmesi ve iki devletli çözüm çağrısını yineledi.⁶

¹ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-110>

² <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/hamas-says-2-israeli-hostages-killed-in-gaza-bombardment/3109652>

³ <https://www.newarab.com/news/health-ministry-gaza-says-israel-kills-20-waiting-aid-0>

<https://abcnews.go.com/International/wireStory/gazas-health-ministry-blames-israeli-troops-deadly-shooting-106688390>

⁴ <https://www.telegraphindia.com/world/mass-casualties-israeli-tanks-strike-united-nations-compound-sheltering-palestinians/cid/1996248>

⁵ <https://www.aa.com.tr/en/politics/france-urges-israel-to-follow-humanitarian-law-in-wake-of-attack-on-un-center-in-gaza-strip/3119145>

⁶ <https://www.middleeastmonitor.com/20240125-uk-foreign-secretary-calls-for-immediate-pause-in-gaza-war/>

İsrail Ordu Sözcüsü Tuğamiral Daniel Hagari, düzenlediği basın toplantısında, Gazze'nin orta kesimlerinde İsrail sınırına yakın bir bölgede, İsrail güçlerine ait bir tankın roketatarla hedef alındığını, bu sırada saldırının olduğu bölgede iki binada da patlama meydana geldiğini ve binaların çöktüğünü, çöken binalarda 21 İsrailli askerin öldüğünü ayrıca güneydeki bir başka saldırıda da 3 İsrailli askerin daha öldüğünü açıkladı.⁷

Lübnan Hizbullah'ı, güney Lübnan'dan, 16-18-19-21 ve 25 Ocak tarihlerinde, İsrail'in kuzeyindeki İsrail askeri tesislerini hedef alacak şekilde saldırılar düzenledi. İsrail Hava Kuvvetleri sınırdan 10 mil uzaklıktaki Hizbullah askeri pistini, Wadi Saluki'deki mühimmat depolama tesisleri ile güney Lübnan'daki roket fırlatma rampaları da dahil olmak üzere askeri alt yapısını vurdu.⁸

Japon denizcilik şirketi Nippon Yusen ve İngiliz enerji şirketi Shell, Kızıldeniz'deki deniz ulaştırma faaliyetlerini süresiz olarak durdurduğunu açıkladı.⁹

ABD ve İngiltere'nin; Husilerin Kızıldeniz'deki deniz taşımacılığını engelleyen saldırılarını sürdürme kabiliyetini azaltmak amacıyla Yemen'deki Husi hedeflerine düzenledikleri hava saldırıları ile bu saldırılara cevaben Husilerin, İsrail ile bağlantılı gemilere ilave olarak İngiliz ve ABD ticaret gemilerini de hedef alan saldırıları nedeniyle Süveyş Kanalı'ndan 2024 ocak ayında gerçekleşen deniz ulaştırması bir önceki yılın ocak ayına oranla %30 azaldı.¹⁰

Husi Sözcüsü Muhammed Abdüsselam; Husilerin çatışmaların genişlemesini istemediğini, ABD ve İngiltere'nin hava saldırılarının amacının gerginliği tırmandırarak savaşı genişletmek olduğunu, İsrail'e destek veren gemilere yönelik saldırılarının devam edeceğini, İran'dan destek aldıklarını ve fakat İran'ın Husilerin karar alma sürecini kontrol etmediğini açıkladı.¹¹ ABD Merkez Komutanlığı (CENTCOM), Somali açıklarında bir gemiye binmeye çalışırken düşen iki ABD Özel Kuvvetler Askerî (Navy Seal)'ni, 10 gün süren arama kurtarma çalışmasının ardından ölü ilân etti.¹²

⁷ <https://www.msn.com/en-gb/news/world/israel-says-24-troops-killed-in-gaza-fighting-highest-single-day-toll/ar-BB1h7iXC>
<https://www.jpost.com/breaking-news/article-783287>

⁸ <https://www.understandingwar.org/backgroundunder/iran-update-january-16-2024>
<https://www.understandingwar.org/backgroundunder/iran-update-january-18-2024>
<https://www.understandingwar.org/backgroundunder/iran-update-january-19-2024>
<https://www.understandingwar.org/backgroundunder/iran-update-january-21-2024>
<https://www.understandingwar.org/backgroundunder/iran-update-january-25-2024>

⁹ <https://www.understandingwar.org/backgroundunder/iran-update-january-16-2024>

¹⁰ <https://www.understandingwar.org/backgroundunder/iran-update-january-25-2024>

¹¹ <https://www.understandingwar.org/backgroundunder/iran-update-january-19-2024>

¹² <https://www.marinedealnews.com/11-ocakta-kaybolan-abd-sat-komandolari-olu-ilan-edildi/>
<https://www.understandingwar.org/backgroundunder/iran-update-january-16-2024>

Uluslararası Adalet Divanı'nın Güney Afrika'nın İsrail'in Gazze'deki Filistinlilere karşı soykırım yaptığı iddialarıyla ilgili başlayan duruşmalarda; İsrail iddiaların “iftira”, ABD Dışişleri Bakanlığı ise “temelsiz” olduğunu söyleyerek reddetti.¹³

Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi, Mısır Dışişleri Bakanı Sameh Shoukry ile Kahire'de yaptığı görüşmenin ardından gazetecilere yaptığı açıklamada, Gazze'ye üçüncü bir acil yardım paketi sağlamaya karar verildiğini ve Gazze'deki çözümün iki devletli olması gerektiğini açıkladı.¹⁴

Çin'in BM Daimi Temsilcisi Zhang Jun -Netanyahu'nun, “sorunun Gazzelileri özümsemeye istekli ülkeler bulmak” ve İsrail Maliye Bakanı Bezalel Smotrich'in "Gazze Şeridi'nde yapılması gereken göçü teşvik etmektir”¹⁵ şeklindeki açıklamalarından hareketle- Gazze'den "gönüllü göç" söylemiyle ilgili olarak, Filistinlilerin zorla yerinden edilmesinin kesin olarak reddedilmesi gerektiğini, Filistinlilerin zorla yerinden edilmesinin uluslararası hukuka göre vahşet suçları teşkil edeceğini, İsrail'in işgalci güç olarak yükümlülüklerini yerine getirmesi gerektiğini söyleyerek ateşkes çağrısında bulundu.¹⁶

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, Gazze bombardıman altındayken insani yardımların etkili bir şekilde ulaştırılmasının zor olduğuna dikkat çekerek, Gazze'de 152 BM personelinin ölümünün örgütün tarihindeki en büyük can kaybı olduğunu söyledi.¹⁷ Guterres ayrıca;

- Tüm rehinelere derhal koşulsuz olarak serbest bırakılması gerektiğini,
- Öldürülenlerin büyük çoğunluğunun kadın ve çocuk olduğunu ve hiçbir gerekçenin Filistin halkının toplu cezalandırılmasını haklı çıkarmayacağını,
- Açlık, hastalık, yetersiz beslenme ve diğer sağlık tehditleriyle birlikte Gazze halkının büyük kıtlık tehlikesi altında olduğunu,
- İnsani yardım faaliyetlerinin Gazze sınırında engellerle karşılaştığını,
- Lübnan'da yaşananlar ile Kızıldeniz'de ve ötesindeki gerginliklerin kontrol altına alınmasının imkânsız olabileceğini,

¹³ <https://www.foxnews.com/world/netanyahu-declares-no-one-will-stop-israels-war-end-hamas-world-court-hears-genocide-allegations>

¹⁴ <https://www.channelnewsasia.com/asia/china-calls-larger-scale-peace-conference-gaza-crisis-wang-yi-4048021>

¹⁵ <https://original.antiwar.com/ramzy-baroud/2024/01/15/from-gaza-to-congo-on-zionism-and-the-unlearned-history-of-genocide/>

¹⁶ <http://en.people.cn/n3/2024/0115/c90000-20121799.html>

¹⁷ <https://www.eastbaytimes.com/2024/01/15/gaza-at-risk-of-famine-and-disease-without-immediate-aid-un-agency-chiefs-warn/>

- İsrail ile Lübnan arasında yaşananların bölgesel barışı ve istikrarı bozacak gelişmelere neden olabileceğine yönelik ciddi endişe duyduğunu, Mavi Hat boyunca gerilimin azaltılması ve ateş açılmaması gerektiğini, Güvenlik Konseyi'nin 1701¹⁸ sayılı kararına uygun olarak düşmanlıkları sona erdirilmesi gerektiğini söyledi.¹⁹

ANALİZ VE DEĞERLENDİRME

Uluslararası ilişkiler açısından;

Uluslararası Adalet Divanı'nda ve BMGK'nde; Gazze'de yaşanan insan hakları, sivililerin karşılaştığı gıda ve sağlık sorunları ile İsrail'in çatışmalardaki insancıl hukuku ihlal eden uygulamalarından hareketle savaşın acil durdurulmasına yönelik bir karar alınması, aksayan deniz ticaretinin petrol ve doğalgaz özelinde ekonomik krizlere sebep olma potansiyeli, dünya kamuoyunda artan İsrail karşıtlığı ve barış söylemlerinin, İsrail'e destek veren ülkelerin iç kamuoyundaki kendi ülkelerinin İsrail'e destek odaklı yürüttüğü politikalara karşı protesto ve gösterilerin sayısının ve katılımının artmasına neden olacağı, yakın zamanda insani ara verilmesinin sağlanması amacıyla İsrail'e yönelik baskının ve diplomatik girişimlerin artabileceği,

Askerî açıdan;

İsrail'in, yürüttüğü harekâta sivil ayırımı gözetmekte olduğunu ve savaşın sadece Hamas'ı tamamen ortadan kaldırmak adına gerçekleştirildiğini ortaya koymak adına Hamas ve Hizbulah'ın üst düzey yönetici kadrosuna yönelik kesin hedefli suikast ve insansız araçlarla yapacağı saldırılarda artış olabileceği,

Bazı uluslararası şirketlerin, Kızıldeniz'deki faaliyetlerini durdurduğunu açıklamalarından hareketle, sekteye uğrayan deniz ticaretinde güvenliğin sağlanması ve Husilerin saldırı kapasitesinin ortadan kaldırılması amacıyla başta ABD olmak üzere İngiltere'nin, Husilerin özellikle denizdeki askeri altyapısına yönelik saldırılarını artırabileceği,

¹⁸ BM Güvenlik Konseyinin 1701 sayılı kararı, İsrail'in Mavi Hat'ın gerisine çekilmesini ve bu hat ile Lübnan'daki Litani Nehri arasındaki bölgenin silahsızlandırılmasını, burada sadece Lübnan ordusu ve Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Barış Gücü'ne (UNIFIL) ait silah ve askeri araç-gerecin bulundurulmasını öngörüyor.

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-ordusu-ile-hizbullah-arasindaki-catismalar-2-ayi-geride-birakti/3075709>

¹⁹ <https://press.un.org/en/2024/sgsm22105.doc.htm>

Özellikle meskûn mahallerde doğrulanmış hedeflere yönelik gerçekleştirilen saldırılar ile sınır bölgesinden gerçekleştirilen taciz saldırılarında, saldırıyı gerçekleştiren için daha az riskli olmasına karşın etkisi daha fazla olan başta insansız hava araçları olmak üzere roket ve füze saldırıları dikkate alındığında, yapay zekâ ve makine öğrenmesi alanındaki gelişmelere paralel olarak, insansız kara – deniz ve hava araçları ile çoklu güdüm sistemine sahip mühimmatın geliştirilmesine yönelik çalışmaların hız kazanacağı, bu sistemleri geliştirme gayretlerinin çoklu veri aktarma, işleme ve analiz, hedef ve hasar tespiti, sensör ve radar teknolojisi ile söz konusu sistemlerin çalışmasını destekleyen enerjinin sağlanması ve depolanmasına (pil, güneş, rüzgar, dalga vb.) yönelik çalışmalara da yansıtacağı değerlendirilmektedir. ;

- İnsansız kara – deniz ve hava araçları ile çoklu güdüm sistemine sahip mühimmatın geliştirilmesine yönelik çalışmaların hız kazanacağı,
- Bu sistemleri geliştirme gayretlerinin çoklu veri aktarma, işleme ve analiz, hedef ve hasar tespiti, sensör ve radar teknolojisi ile
- Söz konusu sistemlerin çalışmasını destekleyen enerjinin sağlanması ve depolanmasına (pil, güneş, rüzgâr, dalga vb.) yönelik çalışmalara da yansıtacağı değerlendirilmektedir.

İşbu eserde yer alan veriler/bilgiler, yalnızca bilgi amaçlı olup, bu eserde bulunan veriler/bilgiler tavsiye, reklam ya da iş geliştirme amacıyla yönelik değildir. Alp Uluslararası Stratejik Analiz, Güvenlik, Savunma ve Savunma Sanayi Uygulama Danışmanlığı, Bilgi Transferi, Proje Yönetimi, Eğitim, Öğretim, İkmal ve Tedarik, Emniyet, İletişim, Bilişim, Pazarlama, Organizasyon, İmalat, İthalat ve İhracat A.Ş. işbu eserde sunulan verilerin/ bilgilerin içeriği, güncelliği ya da doğruluğu konusunda herhangi bir taahhüde girmemekte, kullanıcı veya üçüncü kişilerin bu eserde yer alan veriler/bilgilere dayanarak gerçekleştirecekleri eylemlerden ötürü sorumluluk kabul etmemektedir. Bu eserde yer alan bilgilerin her türlü hakkı Alp Uluslararası Stratejik Analiz, Güvenlik, Savunma ve Savunma Sanayi Uygulama Danışmanlığı, Bilgi Transferi, Proje Yönetimi, Eğitim, Öğretim, İkmal ve Tedarik, Emniyet, İletişim, Bilişim, Pazarlama, Organizasyon, İmalat, İthalat ve İhracat A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin olmaksızın işbu eserde yer alan bilgi, yazı, ifadenin bir kısmı veya tamamı, herhangi bir ortamda hiçbir şekilde yayımlanamaz, çoğaltılamaz, işlenemez.

